

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

К.В. Балабанов
2019 р.

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ЕКОНОМІКА. МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ перший (бакалаврський)
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Бакалавр
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 051 Економіка
(код та найменування спеціальності)

Міжнародна економіка

Назва освітньо-професійної програми

Спеціалізація (за необхідністю)

СХВАЛЕНО

Протокол засідання Вченої ради МДУ
27.03.2019 № 8

Освітня програма вводиться в дію з 01 вересня 2019 р.

Ректор К.В. Балабанов

(наказ № 125 від 29 березня 2019 р.)

«29» березня 2019 р.

I Преамбула

1. Розроблено і внесено кафедрою економіки та міжнародних економічних відносин на підставі Стандарту вищої освіти за спеціальністю 051 Економіка для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (наказ МОН № 1244 від 13.11.2018 р.).
2. Затверджено та надано чинності рішенням Вченої ради МДУ від «27» березня 2019 р. протокол № 8.
3. Розробники програми:
Чентуков Юрій Ілліч, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та міжнародних економічних відносин;
Булатова Олена Валеріївна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, перший проректор;
Марена Тетяна Василівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин;
Беззубченко Ольга Анатоліївна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин.
4. Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:
  1. Трифонов Микола Георгійович, начальник відділу управління проектами Маріупольської міської ради.
  2. Ходова Вікторія Іванівна, начальник відділу податків і зборів з юридичних осіб Мангуської ОДПІ ГУ ДФС України у Донецькій області.

II Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Обмеження щодо форм навчання	Обмеження відсутні
Освітня кваліфікація	Бакалавр з економіки
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти «Бакалавр» Спеціальність 051 «Економіка» Освітня програма (Міжнародна економіка)
Опис предметної області	Об'єкт вивчення та/або діяльності: закономірності функціонування та розвитку соціально-економічних систем, соціально-економічних процесів, їх моделювання, прогнозування та регулювання, мотивація і поведінка економічних суб'єктів. Цілі навчання: підготовка фахівців, які володіють сучасним економічним мисленням, теоретичними знаннями і практичними

	<p>навичками, необхідними для розв'язання завдань предметної області.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: поняття, категорії, концепції, принципи економічних наук.</p> <p>Методи, методики та технології: загальнонаукові методи пізнання та дослідницької діяльності, математичні та статистичні методи економічного аналізу, економіко-математичне моделювання, інформаційно-комунікаційні технології досліджень, розповсюдження та презентацій результатів досліджень.</p> <p>Інструментарій та обладнання: сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні системи та програмні продукти, що застосовуються у професійній діяльності.</p>
Фокус програми: загальна/спеціальна	
Орієнтація програми	Академічна та професійна орієнтація
Академічні права випускників	Можливість продовжувати освіту за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.
Працевлаштування випускників (для регульованих професій обов'язково)	<p>Випускники можуть працювати у: відділах зовнішньоекономічних зв'язків міністерств і відомств; державних установах (органах митної служби, підрозділах державної фіскальної служби, аудиторських компаніях тощо); на підприємствах усіх форм власності та сфер діяльності; торговельно-промислових палатах; науково-дослідних і проектно-конструкторських організаціях; торговельних представництвах, у т.ч. зарубіжних; фінансово-кредитних установах.</p> <p>Випускники можуть обіймати посади: торговельних представників та агентів; менеджерів та фахівців із зовнішньоекономічної діяльності; економістів у відділі зовнішньоекономічних зв'язків; маркетологів зовнішніх ринків.</p>

III Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти. Тип диплому.

Обсяг освітньої програми бакалавра становить 240 кредитів ЄКТС.

Цикл загальної підготовки складає 21%; цикл професійної підготовки – 79%.
Нормативна частина – 75%; варіативна частина – 25%.

Для успішного засвоєння освітньо-професійної програми бакалавра абітурієнти повинні мати повну загальну середню освіту або освітній ступінь молодшого бакалавра та здібності до оволодіння знаннями, уміннями й навичками в галузі природничо-наукових, загальноекономічних та конкретно-економічних наук.

Маріупольський державний університет може перезараховувати кредити ЄКТС, отримані в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) вступникам, які вступають на базі ступеня «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»), отриманого:

- за спорідненою спеціальністю – 120 кредитів;
- за іншою спеціальністю – 60 кредитів.

Тип диплому: одиничний ступінь.

IV Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.
Загальні компетентності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (КЗ-1). 2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (КЗ-2). 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (КЗ-3). 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (КЗ-4). 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (КЗ-5). 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою (КЗ-6). 7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій (КЗ-7). 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (КЗ-8). 9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації (КЗ-9). 10. Здатність бути критичним і самокритичним (КЗ-10). 11. Здатність приймати обґрунтовані рішення (КЗ-11).

	<p>12. Навички міжособистісної взаємодії (КЗ-12).</p> <p>13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо (КЗ-13).</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<p>1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях (КП-1).</p> <p>2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами (КП-2).</p> <p>3. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки (КП-3).</p> <p>4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати (КП-4).</p> <p>5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави (КП-5).</p> <p>6. Розуміння закономірностей розвитку різних форм міжнародних економічних відносин, інтеграційних процесів, їх впливу на економічну діяльність суб'єктів господарювання (КП-6).</p> <p>7. Розуміння механізмів та інструментарію прийняття рішень у грошово-кредитній, валютній, розрахунково-платіжній та інвестиційній сферах на мікро- та макроекономічному рівнях (КП-7).</p> <p>8. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач (КП-8).</p> <p>9. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів (КП-9).</p> <p>10. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин (КП-10).</p> <p>11. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси (КП-11).</p> <p>12. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів (КП-12).</p> <p>13. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію (КП-13).</p> <p>14. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення (КП-14).</p> <p>15. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності (КП-15).</p> <p>16. Здатність проводити міжнародні і внутрішні маркетингові</p>

	<p>дослідження; використовувати інструменти аналізу макро- і мікросередовища (КП-16).</p> <p>17. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків (КП-17).</p>
--	--

V Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

1. Визначені ОПП кінцеві, підсумкові та інтегративні результати навчання, що визначають нормативний зміст підготовки:

- Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу (РН-1).
- Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя (РН-2).
- Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність (РН-3).
- Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами (РН-4).
- Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами та у невизначених умовах (РН-5).
- Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення (РН-6).
- Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей (РН-7).
- Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки (РН-8).
- Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем (РН-9).
- Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади) (РН-10).
- Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності (РН-11).
- Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки (РН-12).
- Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач (РН-13).

- Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави (PH-14).
- Демонструвати знання закономірностей та тенденцій розвитку різних форм міжнародних економічних відносин, інтеграційних процесів, особливостей їх впливу на економічну діяльність суб'єктів господарювання, у тому числі міжнародну (PH-15).
- Демонструвати знання механізмів та інструментарію прийняття рішень у грошово-кредитній, валютній, розрахунково-платіжній та інвестиційній сферах на мікро- та макроекономічному рівнях (PH-16).
- Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність їх діяльності (PH-17).
- Вміти проводити міжнародні і внутрішні маркетингові дослідження; використовувати інструменти аналізу макро- і мікросередовища, здійснювати моніторинг основних конкурентів підприємства на внутрішньому та світовому ринку (PH-18).
- Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин (PH-19).
- Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати (PH-20).
- Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники (PH-21).
- Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку (PH-22).
- Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні (PH-23).
- Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки (PH-24).
- Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків (PH-25).
- Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів (PH-26).
- Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів (PH-27).

2. Стиль та методика навчання

А) Підходи до викладання та навчання.

Теоретичне навчання здійснюється на основі поєднання лекційних, семінарських (практичних) та лабораторних занять з самостійною роботою студента. Практична підготовка передбачає проходження трьох видів виробничої практики – ознайомлювальної, економічної, зовнішньоекономічної.

Б) Система оцінювання.

Формами підсумкового контролю є екзамени, заліки, а також диференційовані заліки, які проводяться для оцінювання якості виконання та захисту курсових робіт та звітів з практики. Проміжний та поточний контроль здійснюється у формі виконання модульних контрольних робіт; підготовки та захисту проектів, презентацій, реферативних досліджень; здійснення кейс-стаді. Протягом всього періоду навчання студенти виконують та захищають курсові роботи.

3. Рекомендований перелік навчальних дисциплін і практик. Розподіл змісту освітньо-професійної програми підготовки, навчальний час за циклами підготовки.

Обсяг освітньої складової освітньо-професійної програми підготовки бакалавра з економіки становить 240 кредитів ЄКТС.

Розподіл змісту освітньої складової програми за циклами дисциплін та критеріями нормативності і вибіркості наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Розподіл змісту освітньої складової за критеріями нормативності та вибіркості

Цикл дисциплін	Загальна кількість кредитів	У тому числі:	
		нормативні дисципліни, кредитів	вибіркові дисципліни, кредитів
Загальна підготовка	51 (21%)	36	15
Професійна підготовка	189 (79%)	144	45
Усього	240 (100%)	180 (75%)	60 (25%)

Теоретичне навчання здійснюється на основі поєднання лекційних та семінарських (практичних) занять з самостійною роботою. Практична підготовка передбачає проходження різних видів практики.

Формами підсумкового контролю з навчальних дисциплін є екзамени, заліки, а також диференційовані заліки, які проводяться для оцінювання якості навчання (табл. 2).

Таблиця 2

Перелік компонент ОПП

Код н/д	Шифр дисципліни за навчальним планом	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОПП				
ОК 1.	ЗП1	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	Екзамен
ОК 2.	ЗП2	Історія України	3	Екзамен
ОК 3.	ЗП3	Історія української культури	3	Екзамен

ОК 4.	ЗП4	Філософія	3	Екзамен
ОК 5.	ЗП5	Соціологія	3	Екзамен
ОК 6.	ЗП6	Безпека життєдіяльності	3	Диференційований залік
ОК 7.	ЗП7	Іноземна мова	6	Залік, екзамен
ОК 8.	ЗП8	Комп'ютерні системи та технології	3	Екзамен
ОК 9.	ЗП9	Основи психології	3	Екзамен
ОК 10.	ЗП10	Основи правознавства	3	Екзамен
ОК 11.	ЗП11	Фізичне виховання	3	Диференційований залік
ОК 12.	ПП1	Основи економічної теорії	8	Залік, екзамен
ОК 13.	ПП2	Курсова робота з основ економічної теорії	3	Диференційований залік
ОК 14.	ПП3	Макроекономіка	4	Екзамен
ОК 15.	ПП4	Мікроекономіка	4	Екзамен
ОК 16.	ПП5	Історія економіки та економічної думки	4	Залік
ОК 17.	ПП6	Вища математика та теорія імовірності	8	Залік, екзамен
ОК 18.	ПП7	Основи наукових досліджень	4	Залік
ОК 19.	ПП8	Економіка підприємства	5	Екзамен
ОК 20.	ПП9	Менеджмент	5	Екзамен
ОК 21.	ПП10	Маркетинг	4	Екзамен
ОК 22.	ПП11	Гроші та кредит	5	Екзамен
ОК 23.	ПП12	Фінанси	5	Екзамен
ОК 24.	ПП13	Бухгалтерський облік	4	Екзамен
ОК 25.	ПП14	Вступ до спеціальності	3	Залік
ОК 26.	ПП15	Міжнародні економічні відносини	8	Залік, екзамен
ОК 27.	ПП16	Курсова робота з міжнародних економічних відносин	3	Диференційований залік
ОК 28.	ПП17	Статистика	5	Екзамен
ОК 29.	ПП18	Регіональна економіка	5	Екзамен
ОК 30.	ПП19	Економічний аналіз та моделювання	6	Екзамен
ОК 31.	ПП20	Економіка праці	5	Екзамен
ОК 32.	ПП21	Фахова іноземна мова	12	Екзамен
ОК 33.	ПП22	Зовнішньоекономічна діяльність	5	Екзамен
ОК 34.	ПП23	Курсова робота із зовнішньоекономічної діяльності	3	Диференційований залік
ОК 35.	ПП24	Облік у зарубіжних країнах	4	Екзамен
ОК 36.	ПП25	Міжнародні фінанси	5	Екзамен
ОК 37.	ПП26	Міжнародний маркетинг	5	Екзамен
ОК 38.	ПП27	Ознайомлювальна практика	3	Диференційований залік
ОК 39.	ПП28	Економічна практика	3	Диференційований залік
ОК 40.	ПП29	Зовнішньоекономічна практика	6	Диференційований залік
Вибіркові компоненти ОПП				
Дисципліни загальної підготовки				
ВК 1.	ВЗП1	Дисципліна за вибором 1 (Етика та естетика / Культурологія)	3	Залік
ВК 2.	ВЗП2	Дисципліна за вибором 2 (Релігієзнавство / Логіка)	3	Залік
ВК 3.	ВЗП3	Дисципліна за вибором 3 (Господарське право / Захист прав за	3	Залік

		національним та європейським правом)		
ВК 4.	ВЗП4	Дисципліна за вибором 4 (Конфліктологія та теорія переговорів / Комунікативний менеджмент)	3	Залік
ВК 5.	ВЗП5	Дисципліна за вибором 5 (Психологія ділового спілкування / Психологія спілкування та корекція особистості)	3	Залік
Дисципліни професійної підготовки				
<i>Вибірковий блок 1</i>				
ВБ 1.1.	ВПП1	Друга іноземна мова	12	Залік, екзамен
ВБ 1.2.	ВПП2	Фінансово-кредитні системи зарубіжних країн	3	Залік
ВБ 1.3.	ВПП3	Світові ринки ресурсів	3	Залік
ВБ 1.4.	ВПП4	Міжнародна торгівля	6	Екзамен
ВБ 1.5.	ВПП5	Європейська інтеграція	3	Залік
ВБ 1.6.	ВПП6	Економічна інформатика	3	Залік
ВБ 1.7.	ВПП7	Інвестиційна діяльність	6	Залік
ВБ 1.8.	ВПП8	Транснаціональні корпорації	6	Залік
ВБ 1.9.	ВПП9	Регіональна економіка II	3	Залік
<i>Вибірковий блок 2</i>				
ВБ 2.1.	ВПП1	Друга іноземна мова	12	Залік, екзамен
ВБ 2.2.	ВПП2	Державне регулювання економіки	3	Залік
ВБ 2.3.	ВПП3	Міжнародне економічне право	3	Залік
ВБ 2.4.	ВПП4	Міжнародна економічна діяльність України	6	Екзамен
ВБ 2.5.	ВПП5	Європейська інтеграція	3	Залік
ВБ 2.6.	ВПП6	Міжнародні організації	3	Залік
ВБ 2.7.	ВПП7	Інвестиційна діяльність	6	Залік
ВБ 2.8.	ВПП8	Транснаціональні корпорації	6	Залік
ВБ 2.9.	ВПП9	Митна справа	3	Залік

Структурно-логічна схема ОПП.

Таблиця 3

Структурно-логічна схема підготовки

Семестр	Зміст навчальної діяльності (вказуються шифри дисциплін, обсяг кредитів)
I (29,5 кредити)	ОК 2, 3 кр.; ОК 3, 3 кр.; ОК 7, 3 кр.; ОК 8, 3 кр.; ОК 11, 1,5 кр.; ОК 12, 4 кр.; ОК 17, 4 кр.; ОК 25, 3 кр.; ОК 29, 5 кр.
II (30,5 кредити)	ОК 1, 3 кр.; ОК 7, 3 кр.; ОК 11, 1,5 кр.; ОК 12, 4 кр.; ОК 13, 3 кр.; ОК 16, 4 кр.; ОК 17, 4 кр.; ОК 18, 4 кр.; ОК 32, 4 кр.
III (32 кредити)	ОК 9, 3 кр.; ОК 14, 4 кр.; ОК 22, 5 кр.; ОК 26, 4 кр.; ОК 28, 5 кр.; ОК 32, 2 кр.; ОК 38, 3 кр.; ВК 1, 3 кр.; ВК 2, 3 кр.
IV (29 кредитів)	ОК 4, 3 кр.; ОК 6, 3 кр.; ОК 10, 3 кр.; ОК 15, 4 кр.; ОК 26, 4 кр.; ОК 27, 3 кр.; ОК 32, 3 кр.; ВК 3, 3 кр.; ВК 4, 3 кр.
V (30 кредитів)	ОК 19, 5 кр.; ОК 20, 5 кр.; ОК 31, 5 кр.; ОК 32, 3 кр.; ОК 39, 3 кр.; ВК 5, 3 кр.; ВБ 1.1/ВБ 2.1, 3 кр.; ВБ 1.2/ВБ 2.2, 3 кр.
VI (32 кредити)	ОК 5, 3 кр.; ОК 21, 4 кр.; ОК 23, 5 кр.; ОК 24, 4 кр.; ОК 30, 6 кр.; ВБ 1.1/ВБ 2.1, 4 кр.; ВБ 1.3/ВБ 2.3, 3 кр.; ВБ 1.6/ВБ 2.6, 3 кр.
VII (32 кредити)	ОК 33, 5 кр.; ОК 34, 3 кр.; ОК 35, 4 кр.; ОК 40, 6 кр.; ВБ 1.1/ВБ 2.1, 5 кр.; ВБ 1.4/ВБ 2.4, 6 кр.; ВБ 1.5/ВБ 2.5, 3 кр.
VIII (25 кредитів)	ОК 36, 5 кр.; ОК 37, 5 кр.; ВБ 1.7/ВБ 2.7, 6 кр.; ВБ 1.8/ВБ 2.8, 6 кр.; ВБ 1.9/ВБ 2.9, 3 кр.

Схематично співвідношення між результатами навчання та компетентностями представлено у Таблиці 4.

Опис нормативних навчальних дисциплін наведено в Додатку А.

Опис варіативних навчальних дисциплін наведено в Додатку Б.

Таблиця 4

Матриця відповідності визначених ОПП результатів навчання та компетентностей

Програмні результати навчання / Навчальна дисципліна	Компетентності																															
	Інтегральна компетентність	Загальні компетентності													Спеціальні (фахові) компетентності																	
		КЗ-1	КЗ-2	КЗ-3	КЗ-4	КЗ-5	КЗ-6	КЗ-7	КЗ-8	КЗ-9	КЗ-10	КЗ-11	КЗ-12	КЗ-13	КП-1	КП-2	КП-3	КП-4	КП-5	КП-6	КП-7	КП-8	КП-9	КП-10	КП-11	КП-12	КП-13	КП-14	КП-15	КП-16	КП-17	
PH-1 / ОК4, ОК5, ОК10, ВК3, ВБ2.3	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки	+	+				+			+		+	+			+		+													+	
PH-2 / ОК2, ОК3, ОК6, ОК11, ВК1		+	+			+		+		+		+	+				+								+		+					
PH-3 / ОК10, ВК3, ВБ2.3			+							+		+				+										+					+	
PH-4 / ОК1, ОК7, ОК32, ВБ1.1/ ВБ2.1						+	+				+		+						+				+									
PH-5 / ОК6, ОК9, ВК5			+							+			+														+	+	+	+	+	
PH-6 / ОК13, ОК18, ОК27, ОК34, ВК5			+	+							+	+		+				+										+				
PH-7 / ОК5, ВК1, ВК2, ВК4, ВК5		+	+								+	+	+	+					+												+	
PH-8 / ОК12, ОК14, ОК15, ОК16, ОК25, ОК29					+	+	+								+			+	+	+												
PH-9 / ОК12, ОК14, ОК15, ОК16, ОК25, ОК26, ОК29		+		+	+		+								+		+		+	+									+		+	
PH-10 / ОК18, ОК19, ОК20, ОК21, ОК22, ОК23, ОК24, ОК28, ОК30		+	+			+	+				+			+			+					+			+		+	+				
PH-11 / ОК1, ОК25, ОК32			+	+	+	+				+	+				+	+							+			+		+				
PH-12 / ОК12, ОК16			+												+		+	+	+	+			+		+				+			
PH-13 / ОК8, ОК17, ОК28, ОК30, ВБ1.6				+					+									+				+	+		+		+					
PH-14 / ОК26, ОК29, ОК33, ВБ1.3, ВБ2.2, ВБ1.8/ВБ2.8, ВБ1.9/ВБ2.9, ВБ2.6		+		+											+		+	+	+	+	+				+							

PH-15 / OK26, OK36, ВБ1.4/ВБ2.4, ВБ1.5/ВБ2.5			+					+						+			+	+	+						+			+	
PH-16 / OK22, OK23, OK36, ВБ1.2, ВБ1.7/ВБ2.7				+						+				+						+					+				+
PH-17 / OK19, OK20, OK21, OK24, OK28, OK30, OK35, OK37	+		+	+					+		+			+	+						+	+		+			+	+	
PH-18 / OK21, OK37			+						+								+		+			+						+	+
PH-19 / OK12, OK14, OK31, ВБ2.2	+							+		+				+				+		+	+	+							+
PH-20 / OK38, OK39, OK40		+		+					+	+	+	+		+											+	+			+
PH-21 / OK18, OK28, OK30				+			+	+									+				+	+		+			+	+	
PH-22 / OK25	+	+								+	+			+													+		+
PH-23 / OK18, BK3	+	+			+		+	+		+																+	+		+
PH-24 / OK12, OK18, OK26			+	+				+		+							+					+			+				
PH-25 / OK12, OK13, OK18, OK26, OK27, OK34		+						+				+		+			+						+	+					+
PH-26 / OK8, OK24, OK30, ВБ1.6	+				+	+	+	+												+	+		+						
PH-27 / OK14, OK15, OK18, OK26, OK29	+		+					+		+				+			+						+	+		+	+		+

VI Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	<p>Нормативними формами атестації здобувачів вищої освіти за спеціальністю 051 Економіка є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Комплексний атестаційний екзамен з економіки; - Комплексний атестаційний екзамен з міжнародної економіки; - Атестаційний екзамен з іноземної мови.
Вимоги до кваліфікаційної роботи (за наявності)	-
Вимоги до атестаційного/єдиного державного кваліфікаційного екзамену (екзаменів) (за наявності)	<p>Атестація випускників здійснюється екзаменаційною комісією, яка присвоює кваліфікацію випускникам.</p> <p>Комплексний атестаційний екзамен з економіки включає теоретичні питання та практичні завдання дисциплін «Основи економічної теорії», «Історія економіки та економічної думки», «Макроекономіка», «Мікроекономіка». Комплексний атестаційний екзамен з міжнародної економіки включає теоретичні питання та практичні завдання дисциплін «Міжнародні економічні відносини», «Зовнішньоекономічна діяльність», «Міжнародні фінанси», «Міжнародний маркетинг». Атестаційний екзамен з іноземної мови включає матеріал навчальних дисциплін «Іноземна мова» та «Фахова іноземна мова».</p>
Вимоги до публічного захисту (демонстрації) (за наявності)	-

Атестація випускників освітньої програми «Міжнародна економіка» спеціальності 051 «Економіка» проводиться у формі складання комплексного атестаційного екзамену з економіки, комплексного атестаційного екзамену з міжнародної економіки та атестаційного екзамену з іноземної мови та завершується видачею документа встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації «Бакалавр з економіки» за спеціалізацією «Міжнародна економіка».

VII Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У МДУ функціонує система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищого навчального закладу та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти;
- 9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за його поданням оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

Опис нормативних навчальних дисциплін

Дисципліни циклу загальної підготовки

ОК 1. Українська мова (за професійним спрямуванням)

Мета вивчення курсу: підвищення рівня теоретичних знань та розвиток практичних навичок студентів щодо мовних умінь і навичок у професійній сфері; практичне опанування студентами умінь ділового мовлення на рівні, достатньому для професійної діяльності; формування комунікативної компетентності студентів.

Завдання курсу: підвищення загального рівня грамотності студентів; засвоєння основних відомостей про українську мову як багатоаспектну лінгвістичну систему; формування, розвиток та закріплення навичок та вмінь правильного використання усталених мовностилістичних засобів української мови; докладне вивчення зразків оформлення різних видів документів; формування вмінь культури мовлення у професійній діяльності.

Змістовні модулі:

1. Основи культури української мови.
2. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації.
3. Усна форма спілкування як інструмент професійної діяльності.

ОК 2. Історія України

Мета вивчення курсу: формування знань про заселення українських земель, формування української нації та розвиток інших етнічних спільнот, історію української державності, соціально-економічні, політичні, культурні процеси, що складають змістовий пласт історії України від найдавніших часів до початку ХХІ ст.

Завдання курсу: виховання у студентів на фактах історії України почуття національної гідності, патріотизму, почуття відповідальності за вивчення історії України, як основи для засвоєння широкої системи історичних знань, вивчення історичного процесу за принципом історизму, об'єктивності та науковості, формування нового історичного мислення шляхом співставлення полярних точок зору і різних фактів, розвинення вміння аналізувати історичний матеріал, робити ґрунтовні висновки, використовуючи різні типи історичних джерел, навчити розрізняти історичний факт від історичного міфу, викривати стереотипи, упередженість, необ'єктивність, розвинути вміння робити виважені висновки та самостійні оцінки історичних подій, явищ, толерантно сприймати багатоетнічні, полікультурні явища національної та світової історії, розглядати історію України у європейському та світовому контекстах, формувати національну самобутність і почуття патріотизму.

Змістовні модулі:

1. Українські землі від найдавніших часів до початку ХХ ст.
2. Українські землі у першій половині ХХ ст.
3. Україна у другій половині ХХ – на початку ХХІ ст.

ОК 3. Історія української культури

Мета вивчення курсу: формування у студентів системи знань про унікальність української культури, її роль та місце в світовому культурному просторі.

Завдання курсу: формування у студентів розуміння унікальності національного культурного простору на основі з'ясування проблеми культурогенезу; познайомити з основними досягненнями української культури в її діахронному вимірі; виявити детермінованість та закономірності культурного процесу, оцінити історичний розвиток культури на основі порівняння української культури з європейською та світовою; оцінити еволюцію мистецького розвитку в контексті проблеми співвідношення традиції і новаторства.

Змістовні модулі:

1. Концептуальні засади вивчення української культури.
2. Етапи формування та розвитку української культури.
3. Українська культура в умовах євроінтеграції.

ОК 4. Філософія

Мета вивчення курсу: набуття студентами знань про генезис, розвиток і зазначення філософських ідей у всесвітній культурі, знайомство із сучасною філософією, опанування філософськими методами, аналізом та вирішенням філософських проблем сучасності; формуванні світогляду, свідомості та самосвідомості студентів.

Завдання курсу: залучення до історії людської думки; формування критичного мислення, розвиток вміння висловлювати свої думки, виступати публічно, аргументувати і доводити свою точку зору, шанобливо ставитися до інших точок зору; вироблення здатності аналізувати та інтерпретувати інформацію, працювати з різними джерелами, класифікувати, обробляти філософську і будь-яку гуманітарну інформацію; знайомство і прилучення до загальнолюдських цінностей, вироблення навичок культури соціальних відносин, здатності до соціальної адаптації.

Змістовні модулі:

1. Антична та середньовічна філософія.
2. Філософія нового часу.
3. Сучасна філософія.

ОК 5. Соціологія

Мета вивчення курсу: засвоєння студентами основних теоретичних положень сучасної соціологічної науки, сприяння розумінню змісту суспільних процесів, визначення факторів, що впливають на поведінку людини у всіх сферах її життєдіяльності, формування культури соціологічного мислення та сприяння підвищенню загального рівня культури майбутніх спеціалістів, формування та активізація їх творчого та інтелектуального потенціалу, критичного підходу до аналізу різноманітних явищ та процесів сучасного українського суспільства.

Завдання курсу: основні поняття та категорії соціології; структуру та функції соціології в сучасній науці та практиці; основні закономірності та механізми соціалізації людини; особливості вивчення галузевих соціологій; основні поняття і категорії соціології політики, економіки, освіти, молоді, управління, сім'ї та інших галузевих соціологій; основні тенденції соціологічного вивчення соціальних проблем культури та релігії; методологію та базові методи практичної роботи соціолога; сучасні суспільні проблеми в Україні, методи їх дослідження та вирішення.

Змістовні модулі:

1. Загальна теорія та історія соціології.
2. Суспільство як цілісна система.
3. Суб'єкти суспільного життя.

ОК 6. Безпека життєдіяльності

Мета вивчення курсу: набуття студентом компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, а також формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку; формування у студентів здатності творчо мислити, вирішувати складні проблеми інноваційного характеру й приймати продуктивні рішення у сфері цивільного захисту, з урахуванням особливостей майбутньої професійної діяльності випускників, а також досягнень науково-технічного прогресу; надання знань, умінь, здатностей (компетенцій) для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці на підприємствах (об'єктах господарської, економічної та науково-освітньої діяльності), формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.

Завдання курсу: опанувати знання, вміння та навички вирішувати професійні завдання з обов'язковим урахуванням галузевих вимог щодо забезпечення безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях і формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпеченням гарантованого рівня безпеки функціонування об'єктів галузі, матеріальних та культурних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийнятного ризику; засвоєння студентами новітніх теорій, методів і технологій з прогнозування НС, визначення рівня ризику та обґрунтування комплексу заходів, спрямованих на відвернення НС, захисту персоналу, населення, матеріальних та культурних цінностей в умовах НС, локалізації та ліквідації їхніх наслідків; набуття студентами знань, умінь і здатностей (компетенцій) ефективно вирішувати завдання професійної діяльності з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці та гарантування збереження життя, здоров'я та працездатності працівників у різних сферах професійної діяльності.

Змістовні модулі:

1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності. Безпека у надзвичайних ситуаціях.
2. Загальна підготовка та профільна підготовка з питань цивільного захисту.
3. Загальні питання охорони праці. Основи виробничої безпеки.

ОК 7. Іноземна мова (англійська)

Мета вивчення курсу: формування у студентів фонетичних й орфографічних навичок; засвоєння правил читання і правопису; оволодіння й практичне використання і вдосконалення набутих умінь, навичок у читанні, перекладі, граматиці, монологічному та діалогічному мовленні на основі лексичного та граматичного матеріалу; формування у студентів комунікативної лінгвістичної і соціокультурної компетенції, позитивного ставлення до оволодіння як мовою, так і культурою англомовного світу; виховання у студентів почуття самосвідомості; формування вміння спілкуватися, що є необхідним для повноцінного функціонування у навчальному середовищі та поза його межами.

Завдання курсу: розвиток у студентів вмінь аудіювання, читання, говоріння та письма, враховуючи елементи професійно орієнтованого перекладу та письма; розвиток мовної компетенції студентів, що необхідна для комунікації та перекладу, у межах тем курсу, а також поза ними; розвиток учбової компетенції завдяки усвідомленню студентами власного процесу вивчення/ навчання, спонукання студентів до рефлексії, повідомлення стратегій регулювання власним процесом вивчення/ навчання і стратегій запам'ятовування та опанування лексики, граматики та фонетики, які відповідають умовам навчання у ВЗН. Закладення основ професійно спрямованої комунікативної компетенції через презентацію нових методів та способів навчання, а також завдяки залученню студентів до обговорення процесів навчання/ вивчення. Сприяння позитивній динаміці у групі, застосування групової, партнерської роботи та роботи у невеличких групах; подолання мовного та психологічного бар'єрів.

Змістовні модулі:

1. Письмо в світі бізнесу.
2. Мова ділових листів.

3. Рекламні оголошення.
4. Робота з замовленнями.
5. Готельний сервіс.
6. Вибір кар'єри. Проблема безробіття.

ОК 7. Іноземна мова (німецька)

Мета вивчення курсу: формування у студентів загальних та професійно орієнтованих комунікативних компетенцій для забезпечення ефективного іншомовного спілкування, та розвитку здатності реалізовувати вміння і навички в академічній, професійній, науковій, та соціально-громадянських сферах комунікації, що дозволить вільно і впевнено використовувати іноземну мову (німецьку) на рівні бакалавра та компетентного професіонала.

Завдання курсу: поповнити словниковий запас студентів для посилення їх висловлювальних можливостей; активізувати пасивний вокабуляр, а також поповнити активний словник, що має розширити висловлювальні можливості студентів; забезпечити знаннями практичної граматики у ході побудови монологічного та діалогічного мовлення; покращити вміння студентів сприймати текст на слух (з опорою та без опори на друкований текст) та стимулювати активне обговорення прийнятої інформації в аудиторії; сформувати навички письма з метою підвищення ефективності письмової комунікації; логічно структурувати та правильно виконувати словесне оформлення письмового тексту на задану тему; актуалізувати знання практичної граматики у ході побудови монологічного та діалогічного мовлення; ознайомити студентів з сучасними тенденціями німецької розмовної мови; вдосконалити навички усних доповідей/презентацій на німецькій мові.

Змістовні модулі:

1. Житло.
2. Одяг та мода.
3. Життя німецької молоді.
4. Відпустка та подорож.
5. Федеративна республіка Німеччина.
6. Культура Германії.

ОК 7. Іноземна мова (французька)

Мета вивчення курсу: формування у студентів загальних та професійно орієнтованих комунікативних компетенцій для забезпечення ефективного іншомовного спілкування, та розвитку здатності реалізовувати вміння і навички в академічній, професійній, науковій, та соціально-громадянських сферах комунікації, що дозволить вільно і впевнено використовувати іноземну мову (французьку) на рівні бакалавра та компетентного професіонала.

Завдання курсу: розвиток основ лінгвістичної, комунікативної та лінгвокраїнознавчої компетенції французької мови у сфері спілкування, що визначені майбутніми професіональними інтересами і потребами; набуття навичок співвіднесення теоретичних знань з практичними потребами майбутньої професійної діяльності.

Змістовні модулі:

1. Портрет сучасного француза.
2. Життя французької молоді.
3. Культура Франції.
4. Освіта і наука у Франції.
5. Французька мова і франкофонія.
6. Франко-українське співробітництво.

ОК 8. Комп'ютерні системи та технології

Мета вивчення курсу: формування у майбутніх фахівців сучасного рівня інформаційної та комп'ютерної культури; набуття практичних навичок з основ застосування сучасних технологій обробки інформації за допомогою засобів управління комп'ютером та комп'ютерних систем; формування у студентів розуміння основ комп'ютеризації офісної діяльності, сучасного інформаційного забезпечення, системи знань та вмінь, зорієнтованих на проведенні інформаційної та інформаційно-аналітичної роботи із використанням прикладного програмного забезпечення; формування теоретичних знань та практичних навичок професійної роботи, що необхідні для використання інформаційних технологій та систем (основні роботи із забезпечення життєвого циклу документу; пошук, обробка, надання, передавання інформації; використання основних сервісів мережі Інтернет, в тому числі соціальних мереж); ознайомлення студентів з актуальними питаннями використання засобів інформатики та комп'ютерної техніки у галузевому середовищі.

Завдання курсу: придбання і закріплення знань студентами в області використання інформаційних технологій і систем, їх інформаційного та програмного забезпечення; вивчення універсальних пакетів програм; придбання знань в області локальних та глобальних мереж; освоєння методик і технологій автоматизованої обробки даних; вивчення принципів побудови інформаційних систем; освоєння засобів комп'ютерної техніки; засвоєння технології роботи в мережі Інтернет.

Змістовні модулі:

1. Теоретичні засади інформатики, комп'ютерної техніки та інформаційних технологій.
2. Технології обробки та захисту інформації.
3. Мережеві технології.

4. Сучасні комп'ютерні системи опрацювання інформації.

ОК 9. Основи психології

Мета вивчення курсу: формування прагнення до самопізнання та самовдосконалення, комунікативної компетентності студентів; підвищення рівня теоретичних знань; розвиток творчого мислення і вмінь підходити до рішення професійних та життєвих задач з урахуванням основних закономірностей функціонування психіки людини.

Завдання курсу: допомога в осмисленні значущості основ психології для майбутнього професіонала в будь-якій галузі життєдіяльності; ознайомлення студентів з історією, сучасним станом, основними категоріями, методами; галузями психологічної науки; формування знань про сутність, зміст, структуру, джерела психіки людини та соціальної групи; формування професійного бачення психологічних закономірностей протікання та розвитку психічних процесів, станів та властивостей особистості; окреслення онтогенетичного шляху людини як соціального індивіда й особистості, розкриття зв'язку закономірностей психічного розвитку з вихованням і навчанням; розвиток у студентів комунікативних компетенцій, оволодіння технологіями міжособистісного спілкування; формування практичних навичок вправного застосування різних методів вивчення пізнавальної сфери особистості, психічних станів та індивідуально-типологічних особливостей особистості; заохочування студентів до пошуку зв'язків теоретичних положень науки з практикою.

Змістовні модулі:

1. Вступ до психології.
2. Психологія пізнання.
3. Проблема особистості в психології.

ОК 10. Основи правознавства

Мета вивчення курсу: набуття студентами ґрунтовних знань з теорії правознавства, оволодіння системою основних понять правознавства, засвоєння найважливіших положень окремих правових галузей та вироблення навичок їх застосування на практиці.

Завдання курсу: вивчення теорії правознавства; закономірностей та специфіки розвитку держави та права; основних положень Конституції України, які стосуються регламентування діяльності держави та організації суспільного життя, прав і обов'язків громадянина; ознайомлення з базовими положеннями основних галузей права України та їх застосуванням у практичних завданнях.

Змістовні модулі:

1. Теоретичні засади держави та права.
2. Публічно-правові галузі права.
3. Приватно-правові галузі права.

ОК 11. Фізичне виховання

Мета вивчення курсу: формування всебічно розвинених особистостей, підготовка студентів до високоякісної праці за обраним фахом, збереження та зміцнення здоров'я.

Завдання курсу: збереження та зміцнення здоров'я, загартування організму, прищеплення навичок здорового способу життя, підвищення фізичної і розумової працездатності; виховання у студентів потреби до систематичних занять фізичними вправами, прагнення до фізичного вдосконалення; оволодіння системою спеціальних знань з основ теорії і методики, організації фізичного виховання; набуття необхідних знань у галузі гігієни праці, харчування спорту; формування життєво важливих вмінь і навичок, розвиток фізичних здібностей.

Змістовні модулі:

1. Розвиток загальних фізичних якостей, подальший розвиток витривалості.
2. Основи методики розвитку силових здібностей.
3. Основи методики розвитку швидкісно-силових здібностей.
4. Розвиток швидкісних якостей та складно-координаційних здібностей.

Дисципліни циклу професійної підготовки

ОК12. Основи економічної теорії

Мета вивчення курсу: формування ґрунтовних знань про економічну систему суспільства, закони її функціонування і розвитку для розуміння чинників зародження, утвердження і напрямів розвитку сучасних соціально-економічних систем, їх спроможності задовольняти потреби людей.

Завдання курсу: на методологічних засадах цивілізаційної теорії розвитку суспільного виробництва – продуктивних сил і економічних відносин – сформулювати певний тип економічного мислення, економічну психологію та світогляд студентів; забезпечити засвоєння ними знань та методів цивілізаційного, синергетичного та діалектичного аналізу економічного життя суспільства.

Змістовні модулі:

1. Загальні основи соціально-економічного розвитку. Основи теорії ринкової економіки.
2. Теоретичні проблеми мікроекономіки.

3. Теоретичні проблеми макроекономіки.
4. Теоретичні проблеми світового господарства.

OK14. Макроекономіка

Мета вивчення курсу: формування системи знань з теоретичної макроекономіки, які відображають сукупні результати економічної діяльності країни та теоретичний інструментарій ринкового і державного регулювання національної економіки.

Завдання курсу: вивчення ключових положень базових макроекономічних теорій, ринкових механізмів та механізмів макроекономічної політики щодо регулювання економіки, набуття вмінь аналізувати результати функціонування національної економіки та оцінювати ефективність економічної політики держави.

Змістовні модулі:

1. Вступ до макроекономіки та ринковий механізм макrorівня.
2. Теоретичні засади формування економічної політики держави.

OK15. Мікроекономіка

Мета вивчення курсу: формування ринково орієнтованого економічного світогляду і знань щодо методів прийняття оптимальних господарських рішень за наявних обмежених ресурсів та альтернативних можливостей їх використання.

Завдання курсу: надання знань про базові положення мікроекономічної теорії; прищеплення навичок використання інструментарію мікроекономічного аналізу; підготовка до вивчення прикладних дисциплін, що базуються на мікроекономічній теорії.

Змістовні модулі:

1. Предмет і метод мікроекономіки.
2. Основи попиту і пропозиції та раціональна поведінка споживача.
3. Теорія виробництва. Ринок факторів виробництва та розподіл доходів.

OK16. Історія економіки та економічної думки

Мета вивчення курсу: формування знань про історичний розвиток господарств та економічної думки країн Європейської цивілізації для розуміння генезису та закономірностей функціонування економічних систем.

Завдання курсу: на методологічних засадах цивілізаційної парадигми розвитку суспільства сформувати сучасне економічне мислення та світогляд студентів, забезпечити засвоєння ними знань і методів історичного аналізу економічних процесів.

Змістовні модулі:

1. Економічна історія зарубіжних країн (починаючи з економіки стародавнього світу і до 20 століття).
2. Розвиток економіки України в дожовтневий період.
3. Розвиток народного господарства України в складі СРСР.
4. Економічний розвиток України в сучасних умовах.

OK17. Вища математика та теорія ймовірності

Мета вивчення курсу: ознайомлення студентів з основами математичного апарату, необхідного для розв'язування теоретичних і практичних задач економіки; вироблення навичок математичного дослідження прикладних задач, наприклад, побудови економіко-математичних моделей; прищеплення студентам уміння самостійно вивчати навчальну літературу з математики та її прикладних питань; підвищення рівня фундаментальної математичної підготовки студентів, формування у них ймовірнісно-статистичного мислення при виявленні і дослідженні закономірностей, яким підпорядковуються реальні соціальні і економічні процеси, вироблення практичних навичок обґрунтування рішень на основі певних статистичних даних та в умовах невизначеності.

Завдання курсу: оволодіння основами математичного апарату, необхідного для розв'язання теоретичних і практичних економічних задач, набуття вміння самостійно знаходити, вивчати і застосовувати наукову літературу та інші інформаційні джерела і ресурси з вищої математики, напрацювання навичок з математичного дослідження прикладних задач, а саме, вміння перевести конкретну економічну задачу на математичну мову з наступною побудовою її математичної моделі. Знання основних законів, принципів та інструментарію ймовірнісно-статистичного апарату, який використовується для розв'язування економічних та управлінських задач; виробити уміння володіти математичними методами систематизації та опрацювання статистичних даних і на їх основі робити теоретичні та практичні висновки

Змістовні модулі:

1. Елементи лінійної та векторної алгебри.
2. Елементи аналітичної геометрії.
3. Вступ до математичного аналізу.
4. Теорія ймовірностей.
5. Математична статистика.
6. Математичне програмування.
7. Дослідження операцій.

OK18. Основи наукових досліджень

Мета вивчення курсу: формування навичок наукової дослідницької діяльності.

Завдання курсу: оволодіти методологією і методами дослідження зовнішньоекономічної діяльності та міжнародних економічних відносин, розвинути раціональне творче мислення, сприяти оптимальній організації наукової творчості студентів.

Змістовні модулі:

1. Наука та її роль у розвитку суспільства.
2. Методи дослідження.
3. Організація і планування наукового дослідження.

OK19. Економіка підприємства

Мета вивчення курсу: засвоєння студентами теоретичних та практичних основ успішного управління економічною діяльністю підприємства, формування здатностей самостійно мислити, приймати управлінські рішення, виконувати комплексні економічні розрахунки для ефективного здійснення господарської діяльності на рівні підприємств.

Завдання курсу: вивчення господарських процесів, що відбуваються у виробничо-комерційних системах підприємств; закріплення комплексу економічних знань і засвоєння досягнень теорії та практики управління підприємствами, формування вмінь ефективного використання ресурсного і виробничо-господарського потенціалу підприємства.

Змістовні модулі:

1. Підприємство у сучасній системі господарювання та ресурсне забезпечення його діяльності.
2. Виробнича, фінансова діяльність та антикризова політика підприємства.

OK20. Менеджмент

Мета вивчення курсу: формування у майбутніх економістів сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у галузі менеджменту, формування розуміння концептуальних основ системного управління організаціями; набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, прийняття адекватних управлінських рішень.

Завдання курсу: вивчення сутності основних понять і категорій менеджменту та управління, принципів та функцій менеджменту; характеристика системи методів управління, змісту процесів та технології управління; отримання знань з основ планування, здійснення мотивування та контролювання, організації взаємодії та повноважень; формування навичок прийняття рішень у менеджменті; вивчення інформаційного забезпечення процесу управління, керівництва та лідерства, стилів управління, етики і відповідальності у менеджменті, ефективності управління.

Змістовні модулі:

1. Вступ у менеджмент.
2. Управлінські рішення.
3. Організація.
4. Людський фактор у менеджменті.
5. Внутрішні комунікації.
6. Процес управління.

OK21. Маркетинг

Мета вивчення курсу: формування у студентів наукового світогляду та спеціальних знань з теорії, методології маркетингу, вироблення вмінь і навичок здійснення управлінських функцій на підприємстві на основі маркетингу для задоволення потреб споживачів та забезпечення ефективної діяльності підприємства.

Завдання курсу: вивчити суть маркетингу, як філософії бізнесу, сфери діяльності, функції управління; засвоїти напрями маркетингового дослідження, принципи сегментування ринку, стратегії позиціонування товару; розглянути основні положення маркетингової товарної та цінової політики етапи процесу розробки нових товарів, товарні і цінові стратегії фірми та рішення, які приймаються в системі управління товаром; вивчити цілі, сутність та основні елементи політик розподілу і комунікацій товару, виробити основні навички щодо вибору структури каналів; засвоїти процеси стратегічного маркетингового планування і вибір маркетингових стратегій; розглянути принципи та методики розбудови типових організаційних структур маркетингових служб і основні етапи процесу контролю маркетингової діяльності фірми.

Змістовні модулі:

1. Теоретичні основи маркетингу.
2. Комплекс маркетингу: сутність та зміст.

OK22. Гроші та кредит

Мета вивчення курсу: формування системи базових знань з теорії грошей та кредиту; формування методологічної бази, необхідної для оволодіння практикою використання грошово-кредитних інструментів; розвиток умінь оцінювати й аналізувати стан грошової системи та грошово-кредитної політики, що проводиться в країні.

Завдання курсу: вивчити сутність, функції, концепції та роль грошей і кредиту в ринковій економіці; розглянути закономірності та специфіку функціонування грошового ринку як теоретико-методологічної бази державної монетарної політики; проаналізувати структуру та 4 практичні засади функціонування грошової системи; вивчити основи побудови банківської системи та операції банків; розглянути закономірності розвитку і функціонування валютного ринку.

Змістовні модулі:

1. Теоретичні підходи до розвитку грошових відносин.
2. Грошові та валютні системи.
3. Кредитні та банківські системи.

OK23. Фінанси

Мета вивчення курсу: формування базових знань з теорії фінансів, засвоєння закономірностей їх функціонування на макро- і мікрорівнях як теоретичної основи фінансової політики і розвитку фінансової системи.

Завдання курсу: вивчення сутності, функцій та ролі фінансів у ринковій економіці; закономірностей їх еволюційного розвитку; теоретичних основ державних, корпоративних і міжнародних фінансів; засад функціонування фінансової системи держави.

Змістовні модулі:

1. Теорія і методологія фінансів і фінансової політики.
2. Бюджет, бюджетна система. Податкова система.
3. Фінансовий і страховий ринок.
4. Фінанси суб'єктів господарювання. Фінансовий менеджмент.

OK24. Бухгалтерський облік

Мета вивчення курсу: формування системи знань з теорії та практики ведення бухгалтерського обліку на підприємствах.

Завдання курсу: вивчення методів раціональної організації та ведення бухгалтерського обліку на підприємствах на підставі використання прогресивних форм і національних стандартів; набуття навичок опрацювання і використання облікової інформації в управлінні.

Змістовні модулі:

1. Теорія і методологія бухгалтерського обліку та його еволюція..
2. Бухгалтерський баланс та рахунки бухгалтерського обліку.
3. Методика облікових операцій.
4. Бухгалтерська документація та фінансова звітність..

OK25. Вступ до спеціальності

Мета вивчення курсу: ознайомитись з основними завданнями та змістом підготовки фахівців з економіки, у тому числі міжнародної, метою освіти та професійної підготовки, основними вимогами щодо фахівця з економіки, його місцем в структурі економіки держави.

Завдання курсу: оволодіти навичками щодо визначення мети освіти і професійної підготовки, основних вимог до фахівця з економіки, у тому числі міжнародної, формулювання системи робітничих функцій і типових задач діяльності фахівця з економіки.

Змістовні модулі:

1. Місце та роль економіки та міжнародної економіки в системі сучасних економічних знань.
2. Зовнішньоекономічна діяльність у різних моделях економічних систем. Зовнішньоекономічна діяльність в Україні.
3. Зміст та основні завдання підготовки фахівців з економіки (міжнародної економіки).

OK26. Міжнародні економічні відносини

Мета вивчення курсу: формування теоретичних знань, умінь та практичних навичок у галузі міжнародної економіки, форм, методів та механізмів реалізації міжнародних економічних відносин.

Завдання курсу: вивчення сутності міжнародної економічної системи та закономірностей її розвитку, методів аналізу політико-правового, економічного, соціально-культурного середовища та інфраструктури міжнародної економічної діяльності; набуття знань про регулювання міжнародних економічних відносин, міжнародну валютну систему, методологію міжнародних розрахунків, процеси міжнародної економічної інтеграції; набуття вмінь використовувати одержані знання у практичній зовнішньоекономічній діяльності України.

Змістовні модулі:

1. Сутність і середовище міжнародної економічної системи.
2. Моделі розвитку міжнародної торгівлі.
3. Світова фінансова система.
4. Міжнародна міграція робочої сили.
5. Світова валютна система та міжнародні розрахунки.
6. Міжнародна економічна інтеграція.

OK28. Статистика

Мета вивчення курсу: оволодіння теоретичними знаннями щодо методів збирання, оброблення та аналізу інформації стосовно соціально-економічних явищ і процесів.

Завдання курсу: вивчення принципів організації статистичних спостережень, методик розрахунків показників статистичного аналізу соціально-економічних явищ і процесів.

Змістовні модулі:

1. Теоретичні та методологічні основи статистики.
2. Характеристика методів аналізу статистичної інформації.

OK29. Регіональна економіка

Мета вивчення курсу: формування в студентів комплексного, просторового сприйняття економіки та екології, озброєння їх знаннями методів рішення територіальних і регіональних задач у процесах виробництва, розподілу, обміну і споживання продукції.

Завдання курсу: вивчити галузеву та територіальну структуру господарського комплексу країни; розглянути закономірності розвитку та розміщення продуктивних сил й формування економіки регіону; проаналізувати особливості сучасного регіонального розвитку України; розвитку продуктивних сил країни й антропогенного впливу на навколишнє природне середовище.

Змістовні модулі:

1. Розміщення продуктивних сил.
2. Регіональна економіка.
3. Основи екології.

OK30. Економічний аналіз та моделювання

Мета вивчення курсу: формування системи теоретичних знань і практичних навичок з організації та методології проведення аналізу економічної діяльності, формування здібностей виконувати комплексні економічні розрахунки для ефективного здійснення господарської діяльності на мікро-, макро- та наднаціональному рівнях; формування системи знань з методології та інструментарію побудови і використання різних типів економіко-математичних моделей.

Завдання курсу: вивчення методів та прийомів проведення аналізу в сфері міжнародних економічних відносин, формування системи показників, що характеризують діяльність суб'єктів світового господарства, а також аналіз процесів, що впливають на результати їх діяльності, оформлення висновків та конкретних рекомендацій, що виходять з результатів аналізу; вивчення основних принципів та інструментарію постановки задач, побудови економіко-математичних моделей, методів їх розв'язування та аналізу з метою використання в економіці.

Змістовні модулі:

1. Теоретичні та методологічні основи економічного аналізу.
2. Особливості проведення міжнародного економічного аналізу.
3. Метод математичного моделювання в економіці.
4. Моделювання та прогнозування економічних процесів.

OK31. Економіка праці

Мета вивчення курсу: формування теоретичних і практичних знань щодо функціонування, розвитку та регулювання соціально-трудових відносин у суспільстві.

Завдання курсу: висвітлення теоретико-методологічних та соціально-економічних аспектів сучасних проблем економіки праці й соціально-трудових відносин; формування у студентів практичних навичок і вмій щодо управління працею та регулювання відносин у соціально-трудої сфері.

Змістовні модулі:

1. Теорія та методологія соціально-трудових відносин.
2. Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства. Ринок праці та його регулювання.
3. Планування, організація та нормування праці. Продуктивність і ефективність праці.
4. Оплата та стимулювання праці.
5. Аналіз, звітність, аудит у сфері праці.

OK32. Фахова іноземна мова

Мета вивчення курсу: формування необхідної комунікативної спроможності у сферах професійного та ситуативного спілкування в усній і письмовій формах.

Завдання курсу: набуття навичок практичного володіння іноземною мовою в різних видах мовленнєвої діяльності; оволодіння новітньою фаховою інформацією через іноземні джерела.; користування усним монологічним та діалогічним мовленням у межах побутової, суспільно-політичної, загальноекономічної та фахової тематики.

Змістовні модулі:

1. Фонетичні норми іноземної мови.
2. Нормативна граматики іноземної мови.
3. Лексичний мінімум: організаційні форми підприємництва; кредитно-грошова система; міжнародна валютна система; методи роботи економіста; принципи й організація керування; дослідження ринку; рекламна діяльність; зовнішня торгівля.

4. Ділове листування.
5. Професійно орієнтовані джерела.

ОК33. Зовнішньоекономічна діяльність

Мета вивчення курсу: формування системи знань і практичних навичок в пізнанні реальних процесів, законів, закономірностей, категорій, особливостей та тенденцій розвитку зовнішньоекономічних відносин та організації зовнішньоекономічної діяльності на підприємстві.

Завдання курсу: розуміння сутності зовнішньоекономічної діяльності підприємства, цілей, мотивів і передумов її виникнення, правового та економічного середовища розвитку; вивчення видів та форм ЗЕД підприємства; усвідомлення економічної природи комерційних операцій на зовнішніх ринках; вивчення принципів укладання та виконання угод; проведення економічного аналізу ЗЕД підприємства, визначення її ефективності.

Змістовні модулі:

1. Основні напрями і показники розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні.
2. Система регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.
3. Структура і зміст зовнішньоекономічних контрактів.
4. Економічний аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

ОК35. Облік у зарубіжних країнах

Мета вивчення курсу: формування системи теоретичних знань в сфері обліку в зарубіжних країнах і набуття практичних навичок в області ведення бухгалтерського обліку, складання та аналізу фінансової звітності підприємств зарубіжних країн з урахуванням загальноприйнятих принципів та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

Завдання курсу: вивчити теорію і практику фінансового та управлінського обліку в зарубіжних країнах; розглянути особливості складання основних форм фінансової звітності в бухгалтерських системах зарубіжних країн; набутти вміння використовувати досягнення в галузі організації обліку, аналізу та контролю з урахуванням чинного українського законодавства.

Змістовні модулі:

1. Загальні основи міжнародної системи обліку і складання фінансової звітності.
2. Міжнародні стандарти з обліку активів.
3. Міжнародні стандарти з обліку фінансових зобов'язань та власного капіталу.

ОК36. Міжнародні фінанси

Мета вивчення курсу: формування системи знань у галузі міжнародних фінансів; вивчення механізмів та інструментарію прийняття рішень у валютній, кредитній та інвестиційній сферах на мікро- та макроекономічному рівнях.

Завдання курсу: вивчити сутність та елементи системи міжнародних фінансів, світового фінансового ринку та його сегментів; розглянути особливості використання основних фінансових інструментів; вивчити інституційну базу міжнародного фінансового ринку; набутти вміння проводити міжнародні розрахунки; оцінити місце України на різних сегментах світового фінансового ринку.

Змістовні модулі:

1. Світова валютно-фінансова система в умовах глобалізації.
2. Світовий фінансовий ринок.
3. Транснаціональні компанії та транснаціональні банки в системі міжнародних фінансів.

ОК37. Міжнародний маркетинг

Мета вивчення курсу: формування системи знань і практичних навичок в пізнанні реальних процесів, законів, закономірностей, категорій, особливостей та методів вивчення зарубіжних ринків.

Завдання курсу: надання систематизованого викладу основних принципів та методів міжнародного маркетингу стосовно виробничо-збутової діяльності у світовому масштабі; вивчення сутності й характерних особливостей форм міжнародного маркетингу, методів дослідження економічного, соціально-культурного, політико-правового середовища маркетингової діяльності; засвоєння методичних засад проведення міжнародних маркетингових досліджень, сегментації світового ринку та вибору цільових ринків, обґрунтування моделей виходу фірм на закордонні ринки, формування ефективного міжнародного маркетингового комплексу.

Змістовні модулі:

1. Міжнародне маркетингове середовище.
2. Інформаційне забезпечення, маркетингові стратегії та організаційні форми міжнародного підприємництва.
3. Міжнародний маркетинговий комплекс.

Опис варіативних навчальних дисциплін

Дисципліни циклу загальної підготовки

ВК1 (1) Етика та естетика

Мета вивчення курсу: навчити студентів розуміти предмет етики та естетики, основні категорії та основні етапи розвитку етичного та естетичного знання.

Завдання курсу: ознайомлення з предметом етики та естетики, особливостями функціонування моралі, основними етапами історичного розвитку етики та естетики, основними категоріями та ін.

Змістовні модулі:

1. Етика як наука.
2. Естетика як наука.

ВК1 (2) Культурологія

Мета вивчення курсу: розкриття загальнолюдського сенсу і суспільного призначення культурології як інтегруючої системи знань про досвід існування людини в суспільстві. Мета досягається через вивчення основних теоретичних проблем: генеза культурологічної думки, сучасні напрямки культурології та в контексті співставлення різних типів культур в історії розвитку цивілізації.

Завдання курсу: показати, що культурологія, як наукова рефлексія уявлень про сутність культури і соціально-культурні процеси загалом, насамперед звернена до світоглядних потреб сучасної людини, оскільки вивчає варіантність, множинність форм її адаптації до оточуючого світу і збереження особливості людського існування – самореалізації особистості; сприяти усвідомленню того, що культурологія допомагає формуванню власної життєвої позиції і надає можливість стратегічного осмислення професійного становлення.

Змістовні модулі:

1. Теоретичні аспекти культурології як науки про культуру.
2. Еволюція культури та основні етапи її розвитку.

ВК2 (1) Релігієзнавство

Мета вивчення курсу: ознайомлення студентів із предметом, структурою та теоретико-методологічними завданнями релігієзнавства; надання студентам систематизованих знань про об'єктивні закономірності появи, історичного розвитку та функціонування релігії на різних етапах духовно-культурного суспільно-релігійного поступу людства.

Завдання курсу: висвітлити природу походження релігії (науково-філософський та теологічний підходи); визначити роль і місце релігії у процесі самовизначення та становлення людини як особистості; проаналізувати сучасний стан релігії (церкви) в світі, Україні та регіоні і показати основні тенденції змін релігійної мережі; познайомити студентів з основними принципами, що забезпечують мирне співіснування релігійного й альтернативного до нього світогляду, сприяють утвердженню міжконфесійної злагоди й релігійної терпимості між людьми різних конфесій та світоглядних позицій.

Змістовні модулі:

1. Вступ до релігієзнавства.
2. Національні та світові релігії.
3. Роль релігії в сучасному суспільстві.

ВК2 (2) Логіка

Мета вивчення курсу: познайомити студентів з основними формами мислення (поняття, судження, умовивід, доведення). Познайомити з основними формально-логічними законами, з правилами аргументації.

Завдання курсу: навчитись встановлювати зміст та обсяг понять, визначати, поділювати, обмежувати та узагальнювати поняття. Навчитись встановлювати кількість і якість суджень, модальність суджень. Оволодіти правильними схемами міркувань. Знати правила і можливі помилки в аргументації.

Змістовні модулі:

1. Поняття і судження як форми мислення.
2. Умовивід як інтелектуальний процес.
3. Логічні основи аргументації.

ВК3 (1) Господарське право

Мета вивчення курсу: оволодіння системою теоретичних знань, набуття практичних навичок застосування норм господарського права в різних сферах господарської діяльності.

Завдання курсу: формування здатності організовувати правову роботу і юридичне обслуговування суб'єктів господарювання, забезпечувати реалізацію правових засобів захисту їх прав.

Змістовні модулі:

1. Господарське право в системі права України. Суб'єкти господарського права.
2. Загальні засади майнових відносин у сфері господарювання.

3. Правове становище підприємств. Правовий статус господарських товариств.
4. Відповідальність у господарсько-правових відносинах.
5. Правове регулювання відновлення платоспроможності суб'єкта господарювання або визнання його банкрутом.

БК3 (2) Захист прав за національним та європейським правом

Мета вивчення курсу: оволодіння системою теоретичних знань, набуття практичних навичок застосування норм національного та європейського права в сфері захисту прав та інтересів.

Завдання курсу: формування здатності організовувати правову роботу і юридичне обслуговування суб'єктів, забезпечувати реалізацію правових засобів захисту їх прав національного та європейського рівня.

Змістовні модулі:

1. Загальнотеоретичні аспекти захисту прав.
2. Міжнародна практика захисту прав
3. ЄСПЛ: теорія та практика

БК4 (1) Конфліктологія та теорія переговорів

Мета вивчення курсу: ознайомлення студентів із загальною теорією конфлікту як соціального феномену, з поняттями, методами, концепціями теоретичної конфліктології, формування вміння діагностувати, прогнозувати, регулювати конфлікти, а також вміння позитивно сприймати конфлікт та прагматично його використовувати.

Завдання курсу: вивчення сутності конфліктології як системи знань; розвитку конфліктологічної думки; загальної теорії конфлікту; змісту процесу управління конфліктом; переговорів як способу вирішення конфліктів.

Змістовні модулі:

1. Конфліктологія як наука.
2. Загальна теорія конфлікту.
3. Управління конфліктом.

БК4 (2) Комунікативний менеджмент

Мета вивчення курсу: опанування студентами знань щодо різних форм ділової комунікації, необхідних для професійної діяльності в царині менеджменту, задля досягнення конструктивного результату при діловій взаємодії та забезпечення розвитку комунікативної компетентності фахівця шляхом зваженого аналізу ділових ситуацій і ефективного впливу на них в умовах інформаційного суспільства.

Завдання курсу: дати системне уявлення про ділову комунікацію і методологію комунікативного менеджменту. Для цього необхідно засвоїти понятійно-категоріальний апарат дисципліни, опанувати структуру, функції, види і форми комунікації, сформувати знання щодо концептуальних засад і стратегії комунікативного менеджменту.

Змістовні модулі:

1. Комунікативний процес в зовнішньому середовищі організації
2. Механізми управління комунікаціями
3. Корпоративна ідентичність
4. Сутність та роль комунікативного менеджменту в управлінні

БК5 (1) Психологія ділового спілкування

Мета вивчення курсу: опанування студентами психологічних знань, умінь і навичок вербального та невербального спілкування важливих для подальшого визначення суб'єктної позиції в діловій взаємодії; формування професійних компетентностей у студентів під час засвоєння теоретичних основ організації спілкування та практичних навичок ефективної соціальної взаємодії в комунікативному просторі.

Завдання курсу: оволодіти основними поняттями психології ділового спілкування; формування знань про культуру та психологію спілкування, його техніку та засоби використання на різних рівнях діяльності (дидактичному, комунікативному, управлінському тощо); опанувати техніки ділового спілкування; сформувати вміння та практичні навички використання знання з психології спілкування в процесі ділової взаємодії.

Змістовні модулі:

1. Культурні аспекти ділової взаємодії.
2. Конструктивні та деструктивні моделі комунікації в діловій взаємодії.

БК5 (2) Психологія спілкування та корекція особистості

Мета вивчення курсу: закріплення знань студентів про вербальні та невербальні засоби спілкування, формування вмінь використовувати ці засоби в уявлованій ситуації, розробка рекомендацій щодо подолання мовленнєвих бар'єрів у спілкуванні.

Завдання курсу: ознайомлення студентів з феноменологією (змістом, структурою, детермінантами) спілкування, вміння визначати місце спілкування серед інших основних типів соціальної активності людини (грі, навчанні, праці), а також умови й механізми спілкування людини протягом життя; розвинення творчого мислення і вміння з позицій соціально-психологічного підходу здійснювати аналіз суспільних подій, фактів, явищ, дій та вчинків людей.

Змістовні модулі:

1. Феноменологія спілкування.

2. Корекція особистості в процесі взаємодії з суспільством.
3. Спілкування та міжособистісні відношення в групах.

Дисципліни циклу професійної підготовки

Вибірковий блок I

ВБ1.1. Друга іноземна мова

Мета вивчення курсу: формування у студентів лінгвістичної, комунікативної та лінгвокраїнознавчої компетенції.

Завдання курсу: формування, розвиток та закріплення навичок усного та писемного мовлення; розвиток навичок та вмінь аудіювання з подальшою репродукцією як рідною так і іноземною мовами; формування вмінь монологічного та діалогічного мовлення у межах заданої теми, а також у процесі усного непередбаченого мовлення; оволодіння країнознавчими та знаннями про соціокультурну специфіку німецькомовного культурного простору у межах виучуваних комунікативних сфер, тем та ситуацій; вміння визначати та інтерпретувати означену специфіку, тобто розвивати соціокультурну чутливість, щоб здійснювати спілкування між власною та іншомовною культурою.

Змістовні модулі:

1. Їжа. Напої. Купівля товарів.
2. Вивчення іноземних мов.
3. Подорож.
4. Будинок. Квартира.
5. Запрошення. Приготування страв.
6. Частина тіла та стан здоров'я.

ВБ1.2. Фінансово-кредитні системи зарубіжних країн

Мета вивчення курсу: формування системи теоретичних знань з організації та функціонування фінансово-кредитних систем; формування методологічної бази, необхідної для оволодіння практикою використання грошово-кредитних інструментів в різних країнах; розвиток уміння оцінювати й аналізувати стан фінансових, грошових та кредитних систем зарубіжних країн; вивчення зарубіжного досвіду регулювання фінансово-кредитних відносин.

Завдання курсу: вивчити структуру та організацію грошової та кредитної систем; розглянути закономірності та специфіку функціонування фінансово-кредитних систем в розвинутих країнах, країнах, що розвиваються, та країнах з перехідною економікою; проаналізувати інструменти та напрями фінансового та грошово-кредитного регулювання в країнах світу.

Змістовні модулі:

1. Грошові системи зарубіжних країн.
2. Кредитні системи зарубіжних країн.
3. Кредитні та банківські системи країн, що розвиваються.
4. Грошово-кредитне регулювання в зарубіжних країнах.

ВБ1.3. Світові ринки ресурсів

Мета вивчення курсу: формування теоретичних знань і практичних навичок, необхідних для оцінки ситуації на міжнародних ринках, складання прогнозу їхнього розвитку, аналізу й прийняття рішень щодо виходу економічних систем, у тому числі України, на світові ринки ресурсів.

Завдання курсу: розглянути основні види і класифікації ринків ресурсів; вивчити закономірності розвитку міжнародних ринків ресурсів, їхні організаційні форми; виявити проблеми формування і розвитку ринків ресурсів України і закордонних країн; уміти проводити дослідження світових ринків ресурсів; придбати навички систематизації і дослідження основних параметрів міжнародних і національних ринків ресурсів, збору й обробки необхідної інформації.

Змістовні модулі:

1. Міжнародні ринки енергоносіїв. Світовий ринок непаливних мінеральних ресурсів.
2. Особливості світового ринку землі. Міжнародні ринки продовольчих ресурсів.
3. Світовий ринок трудових ресурсів. Підприємницькі ресурси світу.
4. Світовий ринок капіталу. Міжнародні ринки технологій.

ВБ1.4. Міжнародна торгівля

Мета вивчення курсу: формування системи знань щодо сучасної ролі, закономірностей розвитку, функціонального наповнення, інструментарію та регулювання міжнародної торгівлі в умовах глобалізації.

Завдання курсу: дослідження сутності, чинників та факторів розвитку міжнародної торгівлі; вивчення форм організації й інструментів регулювання міжнародної торгівлі; дослідження практики наднаціонального регулювання міжнародних торговельних відносин; дослідження особливостей ціноутворення на міжнародних товарних ринках;

Змістовні модулі:

1. Теоретичні основи організації міжнародної торгівлі.
2. Міжнародні комерційні контракти.

ВБ1.5. Європейська інтеграція

Мета вивчення курсу: формування комплексу знань відносно особливостей інтеграційних процесів в країнах Європи.

Завдання курсу: визначення історичних передумов активізації розвитку інтеграційних процесів в країнах Західної Європи; вивчення етапів становлення інтеграційних відносин європейських країн; засвоєння політико-правового регулювання відносин між країнами ЄС; вивчення організаційної структури та валютної схеми ЄС; визначення рівня ефективності регіональної політики ЄС; обґрунтування перспективних шляхів розвитку інтеграційних процесів в Європі.

Змістовні модулі:

1. Еволюція розвитку інтеграційних процесів в країнах Західної Європи. Основи регулювання відносин країн-членів ЄС.
2. Організаційна структура ЄС.
3. Регіональна політика ЄС.
4. Перспективні шляхи розвитку інтеграційних процесів в Європі.

ВБ1.6. Економічна інформатика

Мета вивчення курсу: формування системи знань і практичних навичок в галузі організації економічних обчислювальних процесів, програмного забезпечення сучасного офісу, ефективного використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в професійній діяльності.

Завдання курсу: вивчення теоретичних і практичних основ інформаційних систем та технологій в економіці, набуття навичок використання прикладних систем обробки економічних даних та управління базами даних для розв'язання завдань профільного спрямування.

Змістовні модулі:

1. Інформаційні технології сучасного офісу.
2. Технології управління базами даних.

ВБ1.7. Інвестиційна діяльність

Мета вивчення курсу: набуття вмінь з практики інвестування, визначення заходів з використання інвестицій як одного з дійових важелів економічного розвитку, а також формування знань і набуття практичних навичок аналізу інвестиційної привабливості країн з різним рівнем економічного, соціального та політичного розвитку.

Завдання курсу: вивчення сутності інвестицій, їх місця і ролі в економіці, суб'єктів, об'єктів, видів і форм інвестиційної діяльності; формування знань щодо інвестиційної політики держави, інвестиційної привабливості країни (регіону, галузі, підприємства); визначення особливостей міжнародного інвестування у різних типах соціально-економічних систем; вивчення механізму стимулювання інвестицій в економіці; набуття вмінь оцінювати практику інвестиційної діяльності і визначати заходи щодо її активізації та підвищення ефективності.

Змістовні модулі:

1. Теоретичні основи інвестування.
2. Інвестиційна діяльність в різних типах соціально-економічних систем.
3. Сутність та форми міжнародної інвестиційної діяльності.
4. Регулювання та моделювання міжнародної інвестиційної діяльності.

ВБ1.8. Транснаціональні корпорації

Мета вивчення курсу: формування системи теоретичних знань і набуття практичних навичок у галузі аналізу діяльності сучасних транснаціональних корпорацій (ТНК), економічного механізму їх функціонування, пріоритетів і проблем розвитку в умовах глобалізації.

Завдання курсу: вивчити сутність, функції, концепції ТНК, зміст і масштаби їх діяльності, еволюцію організаційних структур, специфіку розроблення і реалізації глобальної стратегії ТНК, механізми функціонування, особливості взаємодії ТНК і національних економік.

Змістовні модулі:

1. Теоретико-методологічні засади дослідження процесів транснаціоналізації у світовій економіці.
2. Особливості організації, виробництва та управління в транснаціональних корпораціях.
3. Оцінка впливу ТНК на розвиток світової економіки.

ВБ1.9. Регіональна економіка II

Мета вивчення курсу: формування у майбутніх фахівців системи теоретичних знань у галузі аналізу соціально-економічних систем і моделей розвитку країн світу

Завдання курсу: вивчення студентами різних моделей національного економічного розвитку для виявлення адаптивного досвіду ефективного господарювання; набуття студентами навичок аналітичного оцінювання ефективності моделей економічного розвитку окремих країн; визначення найперспективніших торговельно-економічних партнерів України.

Змістовні модулі:

1. Національні економіки в системі світового господарства.
2. Варіативність моделей економічного розвитку держав світу. Детермінанти економічного успіху країн-лідерів.

3. Економіка розвинутих країн.
4. Економіка країн, що розвиваються.

Вибірковий блок 2

ВБ2.1. Друга іноземна мова

Мета вивчення курсу: формування у студентів лінгвістичної, комунікативної та лінгвокраїнознавчої компетенції.

Завдання курсу: формування, розвиток та закріплення навичок усного та писемного мовлення; розвиток навичок та вмінь аудіювання з подальшою репродукцією як рідною так і іноземною мовами; формування вмінь монологічного та діалогічного мовлення у межах заданої теми, а також у процесі усного непередбаченого мовлення; оволодіння країнознавчими та знаннями про соціокультурну специфіку німецькомовного культурного простору у межах виучуваних комунікативних сфер, тем та ситуацій; вміння визначати та інтерпретувати означену специфіку, тобто розвивати соціокультурну чутливість, щоб здійснювати спілкування між власною та іншомовною культурою.

Змістовні модулі:

1. Їжа. Напої. Купівля товарів.
2. Вивчення іноземних мов.
3. Подорож.
4. Будинок. Квартира.
5. Запрошення. Приготування страв.
6. Частини тіла та стан здоров'я.

ВБ2.2. Державне регулювання економіки

Мета вивчення курсу: оволодіння знаннями методології, методики та організаційних основ державного регулювання економіки.

Завдання курсу: розкрити сутність, мету і завдання державного регулювання економіки; визначити теоретичні основи формування та реалізації стратегії соціально-економічної політики держави; вивчити засоби впливу держави на економічній і соціальний розвиток та соціально-економічні процеси; вивчити сутність, функції та методику соціально-економічного прогнозування, державного програмування і макроекономічного планування.

Змістовні модулі:

1. Державне регулювання економіки як функція держави. Стратегія соціально-економічного розвитку країни.
2. Напрями та складові державної економічної політики.
3. Регіональна економічна політика.

ВБ2.3. Міжнародне економічне право

Мета вивчення курсу: набуття системних знань щодо основних механізмів і форм регулювання міждержавних економічних відносин, міжнародних економічних інтеграційних процесів, з'ясування необхідності вступу України до міжнародних економічних організацій та інтеграційних об'єднань.

Завдання курсу: сформувати у студентів знання щодо специфіки регулювання відносин у сфері міжнародної економічної діяльності суб'єктів міжнародного публічного права, засвоєння знань і набуття відповідних практичних навичок щодо практики правового регулювання сучасних міжнародних економічних відносин, у вивченні студентами сутності, поняття, критеріїв визначення об'єкту, основних елементів предмету, системи наукової галузі та навчальної дисципліни міжнародного економічного права, її структури, змісту, доктринальних положень, понятійного апарату, суб'єктів, учасників, мети, місця і ролі, особливостей правових принципів і норм, способи їх застосування у таких суспільних відносинах, як міжнародні економічні.

Змістовні модулі:

1. Загальні положення міжнародного економічного права.
2. Правове регулювання відносин в окремих підгалузях міжнародного економічного права.

ВБ2.4. Міжнародна економічна діяльність України

Мета вивчення курсу: формування системи теоретичних знань і набуття практичних навичок у галузі міжнародної економічної діяльності України та її регулятивного забезпечення.

Завдання курсу: вивчення сутності й особливостей міжнародної економічної діяльності; розгляд форм і методів міжнародного торговельного, інвестиційного та валютно-фінансового співробітництва; оволодіння принципами та інструментами регулювання міжнародної економічної діяльності на макро- та мікрорівні; набуття вмінь оцінювати стан, ефективність і перспективи участі України в інтеграційних процесах.

Змістовні модулі:

1. Природа, зміст та цілі міжнародної економічної діяльності.
2. Форми міжнародної економічної діяльності.

ВБ2.5. Європейська інтеграція

Мета вивчення курсу: формування комплексу знань відносно особливостей інтеграційних процесів в країнах Європи.

Завдання курсу: визначення історичних передумов активізації розвитку інтеграційних процесів в країнах Західної Європи; вивчення етапів становлення інтеграційних відносин європейських країн; засвоєння політико-правового регулювання відносин між країнами ЄС; вивчення організаційної структури та валютної схеми ЄС; визначення рівня ефективності регіональної політики ЄС; обґрунтування перспективних шляхів розвитку інтеграційних процесів в Європі.

Змістовні модулі:

1. Еволюція розвитку інтеграційних процесів в країнах Західної Європи. Основи регулювання відносин країн-членів ЄС.
2. Організаційна структура ЄС.
3. Регіональна політика ЄС.
4. Перспективні шляхи розвитку інтеграційних процесів в Європі.

ВБ2.6. Міжнародні організації

Мета вивчення курсу: формування системи знань про роль та механізми функціонування міжнародних організацій.

Завдання курсу: вивчення історичних умов та причин створення міжнародних організацій, еволюції їх форм, цілей, функцій, повноважень, норм і правил діяльності; набуття практичних навичок аналізу діяльності різних міжнародних організацій.

Змістовні модулі:

1. Міждержавні економічні організації. Міжнародні неурядові економічні організації.
2. ООН та міжнародне економічне співробітництво.
3. Міжнародні організації та регулювання світової торгівлі.
4. Міжнародні валютно-кредитні організації.

ВБ2.7. Інвестиційна діяльність

Мета вивчення курсу: набуття вмінь з практики інвестування, визначення заходів з використання інвестицій як одного з дійових важелів економічного розвитку, а також формування знань і набуття практичних навичок аналізу інвестиційної привабливості країн з різним рівнем економічного, соціального та політичного розвитку.

Завдання курсу: вивчення сутності інвестицій, їх місця і ролі в економіці, суб'єктів, об'єктів, видів і форм інвестиційної діяльності; формування знань щодо інвестиційної політики держави, інвестиційної привабливості країни (регіону, галузі, підприємства); визначення особливостей міжнародного інвестування у різних типах соціально-економічних систем; вивчення механізму стимулювання інвестицій в економіці; набуття вмінь оцінювати практику інвестиційної діяльності і визначати заходи щодо її активізації та підвищення ефективності.

Змістовні модулі:

1. Теоретичні основи інвестування.
2. Інвестиційна діяльність в різних типах соціально-економічних систем.
3. Сутність та форми міжнародної інвестиційної діяльності.
4. Регулювання та моделювання міжнародної інвестиційної діяльності.

ВБ2.8. Транснаціональні корпорації

Мета вивчення курсу: формування системи теоретичних знань і набуття практичних навичок у галузі аналізу діяльності сучасних транснаціональних корпорацій (ТНК), економічного механізму їх функціонування, пріоритетів і проблем розвитку в умовах глобалізації.

Завдання курсу: вивчити сутність, функції, концепції ТНК, зміст і масштаби їх діяльності, еволюцію організаційних структур, специфіку розроблення і реалізації глобальної стратегії ТНК, механізми функціонування, особливості взаємодії ТНК і національних економік.

Змістовні модулі:

1. Теоретико-методологічні засади дослідження процесів транснаціоналізації у світовій економіці.
2. Особливості організації, виробництва та управління в транснаціональних корпораціях.
3. Оцінка впливу ТНК на розвиток світової економіки.

ВБ2.9. Митна справа

Мета вивчення курсу: формування у майбутніх фахівців системи теоретичних знань у галузі організації митної справи в Україні і набуття практичних навичок складання і аналізу митних документів.

Завдання курсу: вивчити основні принципи митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні, розглянути інструменти митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, отримати навички розраховувати митну вартість товару та нараховувати митні платежі.

Змістовні модулі:

1. Митне регулювання як важіль зовнішньоекономічного впливу держави. Організація митної системи України.
2. Особливості митно-тарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.
3. Нетарифне регулювання в практиці України.
4. Міжнародні митні та економічні організації та участь в них України.